

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

АУДИТ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	071 «Облік і оподаткування»
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	осінній, весінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5,0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н. доц. Тацій Інна Валеріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
доцент кафедри обліку і оподаткування

посада

rozmislov@snu.edu.ua

електронна адреса

+380509137804

телефон

**Viber за номером
телефону**

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є розгляд теоретичних питань з організації та проведення аудиту господарсько-фінансової діяльності підприємств з метою виявлення недоліків, встановлення невикористаних резервів зменшення витрат, підвищення рентабельності роботи суб'єктів господарювання. Матеріал розкриває принципи створення та організації аудиторських фірм згідно з чинним законодавством України та нормами Міжнародних стандартів аудиту. При викладанні навчального матеріалу використовуються нормативно-правові акти, навчальні посібники та матеріали періодичних видань.

Метою самостійної роботи за дисципліною є закріплення студентами навчального курсу, отримання глибоких знань щодо аудиту облікової інформації отриманої на підприємствах та організаціях різного рівня управління. Засвоєння знань з організації діяльності аудиторської фірми (аудитора) щодо перевірки активів, зобов'язань та капіталу підприємства на основі нормативного та законодавчого забезпечення аудиту в Україні та норм Міжнародних стандартів аудиту.

Результати навчання:

Знати: результатами навчання є опанування та отримання теоретичних і практичних навичок які дозволять сформулювати процедуру складання плану та робочої програми аудиту, поняття аудиторської перевірки, процесів фінансово-господарської діяльності підприємств. Також студент отримує знання щодо класифікації об'єктів аудиторської діяльності та критеріїв визначення достовірності та повноти фінансової звітності в тому рахунку з використанням конкретних прикладних програм в області автоматизації аудиту.

Вміти: аналізувати існуючі елементи і положення процесу аудиту студент отримує вміння щодо складання плану аудит, робочої програми аудиту. Також повинен вміти оцінювати рівень аудиторського ризику, розробляти аудиторські тести, виконувати аудиторські процедури за суттю, проводити аналітичні процедури на основі даних фінансової звітності підприємства та складати аудиторський висновок.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо загальних економічних процесів на мікрорівні економічної діяльності, фінансового та податкового обліку, знання у сфері комп'ютерного забезпечення автоматизованих систем в аудиті.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність формувати системно-орієнтовану інформаційну базу при накопиченні інформації в робочих документах аудитора.
2. Здатність застосування аудиторських процедур по суті для передбачення подій і виявлення закономірностей відповідно до чинного законодавства в Україні.
3. Здатність створювати і покращувати наукові методи дослідження аудиторських процедур.
4. Використовувати методи аналітичних досліджень в процесі аудиту.
5. Формувати план та робочу програму аудиту та на їх основі формувати робочі документа аудитора.
6. Складати аудиторський висновок згідно з нормами Міжнародних стандартів аудиту.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Сутність і предмет аудиту	денна 1/0/4 заочна 0,5/0/0,5	<p>Аудит спрямований на перевірку процесу відтворення суспільне необхідного продукту. Він вивчає продуктивні сили і виробничі відносини на всіх стадіях розширеного відтворення (виробництво, розподіл, обмін і споживання) суспільне необхідного продукту з метою виявлення суперечностей та їх своєчасного регулювання з боку суспільства.</p> <p>На підставі вищесказаного можна предметом аудиту є стан економічних, організаційних, інформаційних та інших характеристик системи, що знаходиться у сфері аудиторської оцінки. Предмет аудиту характеризується його об'єктами. Тобто термін "об'єкт аудиту" можна трактувати як елемент предмету аудиту, на який спрямована дія аудитора.</p>	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
2	Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення.	денна 1/0/4 заочна 0,5/0/0,5	<p>Для досягнення високої якості послуг аудиторські служби повинні мати певне забезпечення, яке можна поділити на такі види: забезпечення трудовими ресурсами, інформаційне, технічне, нормативно - правове, методичне, методологічне, забезпечення комп'ютерними засобами.</p> <p>Правові засади здійснення аудиту, спрямованого на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника, визначають: Закон України "Про аудиторську діяльність", Міжнародні стандарти аудиту, Кодекс професійної етики аудиторів України, інші законодавчі та нормативні акти України. Положення Закону чинні на території України й поширюються на всі господарчі суб'єкти незалежно від форм власності та видів діяльності. У випадках, якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що містить Закон, то застосовуються правила міжнародного договору.</p>	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
3	Сутність, зміст і необхідність планування аудиту	денна 1/0/4 заочна 0,5/0/0,5	<p>Планування – це вироблення головної стратегії та конкретних підходів до характеру, періоду, а також часу проведення аудиту. Аудиторський план розробляється з огляду на те, що в ньому визначається час здійснення кожної конкретної аудиторської процедури. Відповідно до стандартів аудиту аудиторська перевірка має бути належним чином спланована. Чітке планування необхідне для: розроблення загального плану та програми аудиторської перевірки; виконання і контролю роботи; впевненості, що увага зосереджена на основних аспектах; упевненості, що робота виконана повністю.</p>	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
4	Структура та зміст договору на проведення аудиту	денна 1/0/4 заочна 0,5/0/0,5	<p>Договір на проведення аудиту є основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем про проведення аудиторської перевірки.</p> <p>Договір документально засвідчує, що сторони дійшли згоди з усіх пунктів, обумовлених у ньому.</p>	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Для того, щоб уникнути неправильного розуміння сторонами взятих на себе обов'язків, необхідно максимально ясно обумовити у договорі всі суттєві аспекти взаємовідносин, які виникають у зв'язку з його укладанням.	Тести Індивідуальні завдання
5	Оцінка аудиторського ризику	денна 1/0/4 заочна 0,5/0/0	Аудит - це процес зменшення до прийнятного рівня інформаційного ризику для користувачів фінансових звітів. Інформаційний ризик передбачає собою ймовірність того, що у публічній фінансовій звітності підприємства (організації) містяться істотні помилки чи неточності. Цей ризик існує не для аудиторів, а для користувачів фінансової звітності — акціонерів, інвесторів, кредиторів, державних органів тощо, яких може ввести в оману недостовірна інформація. Інформаційний ризик не можна ототожнювати з аудиторським, бо він є лише стимулом для замовників ауди-торських послуг, адже висновок аудиторів — це певна гарантія достовірності фінансових звітів підприємств	Презентації. Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій Індивідуальні завдання
6	Сутність системи внутрішнього контролю та його організація	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Внутрішній аудит є одним із видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності. Забезпеченню ефективності діяльності суб'єктів підприємницької діяльності багато в чому сприяють впровадження і правильна організація системи внутрішнього аудиту. В умовах становлення ринкової економіки в Україні неабиякий інтерес викликає досвід зарубіжних країн щодо організації внутрішнього аудиту. Професійну організацію внутрішніх аудиторів у США було створено в 1941 р. як Інститут внутрішніх аудиторів. Свою діяльність Інститут будує на базі загальних професійних знань внутрішніх аудиторів, програми безперервного професійного розвитку, економічного кодексу, норм і програм сертифікації.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
7	Поняття аудиторського доказу та їх види	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Для видачі обґрунтованих звітів аудитор повинен мати повну, достовірну і надійну інформацію – аудиторські докази. Доказом є факт, який підтверджує чи спростовує (заперечує) інший факт, або ж відомості щодо певного факту, які дають змогу досить впевнено сформулювати думку і скласти аудиторський висновок. В нормативах з аудиту і спеціальній економічній літературі наводяться різні визначення суті аудиторських доказів. Так, одні економісти наголошують, що під аудиторським доказом варто розуміти інформацію, яка підтверджує правильність відображених в обліку даних, отриманих під час фактичної перевірки стану контрольованого об'єкта, яку відбирає аудитор у процесі контрольних дій для надання замовникові висновку про достовірність звітності.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
8	Методи отримання і подальшого використання	денна 2/0/4 заочна	Основні вимоги до аудиторських доказів полягають у тому, що вони мають бути об'єктивними, неупередженими, доречними, достатніми і своєчасними. Кожен аудиторський доказ повинен	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	аудиторських доказів	0,5/0/0,5	бути представлений одним чи декількома документами. Кожен такий документ повинен бути підписаний конкретним виконавцем. Доречність аудиторських доказів оцінюється стосовно предмета аудиту. Докази можуть бути доречними стосовно однієї мети і недоречними стосовно іншої. Наприклад, якщо аудитор підозрює, що клієнт не фактує своїх клієнтів при поставках товарів, то необхідна буде процедура порівняння вибіркової сукупності з транспортних документів з відповідними накладними на відвантаження.	Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
9	Методичні підходи щодо аудиту активів, власного капіталу та зобов'язань підприємств	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0	Аудит, як і кожна наука, має свій метод. За допомогою методу аудиту досліджується його предмет і об'єкти. Від зміни аудиторських послуг змінюються об'єкти контролю, а отже, і порядок використання тих чи інших складових елементів методу аудиту (методичних прийомів). Метод аудиту потрібно розглядати в цілісності, як окремої економічної науки. Незважаючи на те, що аудиторська діяльність охоплює не тільки підтвердження достовірності фінансової звітності, але і включає ряд інших послуг, метод аудиту є єдиним і характеризується як сукупність методичних прийомів, що використовуються в аудиторському контролі.	Презентації Роздатковий матеріал Семинари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
10	Контроль і тестування у процесі аудиту	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	В теорії аудиту досить широко застосовується поняття "тестування". В більшості праць з аудиту автори вживають терміни "тест", "тестування", приділяючи досить мало уваги сутності та призначенню цих термінів. У вітчизняній та зарубіжній літературі з аудиту вчені часто отожднюють поняття "тест" і "тестування", не визначаючи чіткої межі в відмінностях цих понять.	
11	Оформлення результатів аудиту (позитивний висновок)	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Результати аудиторської перевірки аудитор оформляє висновком про якість складеної замовником бухгалтерської звітності і декларації про фінансово-господарську діяльність. У випадках неналежного стану бухгалтерського обліку у замовника аудитор на поданий звіт (декларацію) висновок не складає. Після ліквідації недоліків у бухгалтерському обліку провадиться повторний аудит, який оформляють окремим висновком, що підтверджує достовірність бухгалтерського обліку, балансу і звітності суб'єкта підприємницької діяльності.	Презентації Роздатковий матеріал Семинари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
12	Письмова інформація аудитора за негативними результатами аудиту (модифіковані висновки)	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Якщо аудитор має які-небудь підстави для висловлення думки, відмінної від безумовно-позитивного, то він видає модифіковане аудиторський висновок. Підстави для видачі та зміст модифікованого ув'язнення до останнього часу регламентувалися МСА 700. Прийняті зміни зумовили необхідність створення нового МСА 701 «Модифікації до незалежного аудиторського звіту (висновку)». Отже, у разі обмеження обсягу або незгоди з управлінським персоналом клієнта при видачі аудиторського висновку аудитор повинен керуватися МСА 701.	
13	Концепція	денна	Згідно із ст. 51 Угоди про партнерство та	Презентації

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні	2/0/4 заочна 1/0/0,5	співробітництво між Європейськими співтовариствами (ЄС) та Україною, яка набрала чинності для України 01.03.98 р., Україна взяла на себе зобов'язання вжити заходів для забезпечення того, щоб її законодавство поступово було приведене у відповідність до законодавства ЄС, зокрема в такій галузі, як бухгалтерський облік. Концепцією Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС, схваленою Законом України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» передбачено необхідність адаптації законодавства у зв'язку із перспективою членства України в ЄС. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС – це поетапне прийняття та впровадження нормативно-правових актів України, розроблених з урахуванням законодавства Європейського Союзу, до якого належать, зокрема, директиви ЄС.	Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
14	Національна практика контролю якості аудиторських послуг в Україні	денна 2/0/4 заочна 1/0/0,5	Метою контролю якості аудиторських фірм є встановлення єдиних для України вимог до організації аудиторськими фірмами та аудиторями, які займаються аудиторською діяльністю індивідуально як фізичні особи – підприємці, систем контролю якості аудиторських послуг та надання рекомендацій щодо ефективного впровадження таких систем контролю якості в практику аудиторської діяльності.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література:

1. Закон України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" з змінами, Документ 2258-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.07.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. № 996-XIV (Редакція від 06.02.2015). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
6. Андrenко О. А. Конспект лекцій з дисципліни "Організація і методика аудиту". Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 35 с.
7. Баранова А.О. Аудит: навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2017. 246 с.
8. Верига Ю. А. Бухгалтерський облік і аудит : Термінологічний українсько-російсько-англійський словник Київ : ЦУЛ, 2012. 292 с.
9. Виноградова М. О. Аудит : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 500 с.
10. Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навчальний посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 298 с
11. Гончарук С.М. Збірник завдань і виробничих ситуацій з навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту» : навч.-мет.посіб. Львів : ЛДФА, 2015. 94 с.
12. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит : навч. посіб. Київ : «Знання», 2007. 272 с.
13. Колісник Г.М., Слюсаренко В.Є. Аудит : навч. посіб. Ужгород .: ДВНЗ «УжНУ». 2015. 296 с.
14. Немченко В. В., Редько О.Ю. Аудит : Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту : навч. посіб. Київ : "Центр учбової літератури", 2012. 852 с.

Інформаційні ресурси

1. Сервер Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.
2. ЛігаБізнесІнформ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>
3. Податки та бухгалтерський облік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://basa.tav.kharkov.ua/>

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій у системі дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=3464>
2. Роздатковий матеріал.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Екзаменаційний тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. Копіювання, запозичення та списування заборонене.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.</p> <p>Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p> <p>Під час занять студенти мають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять; - залишати аудиторію з дозволу викладача; - не заважати викладачу проводити заняття. - бути підготовленим відповідно до тем курсу; - виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи. <p>Під час контролю знань студенти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - є підготовленими відповідно до вимог даного курсу; - розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб); - не заважають іншим; - виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.